

Sosyal Güvenlik ve İş Hukuku Sirküler No: 25

İstanbul, 27 Mart 2020

Konu: 7226 sayılı kanun ile iş ve sosyal güvenlik mevzuatında yapılan değişiklikler.

26/03/2020 Tarih ve 31080 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile iş ve sosyal güvenlik mevzuatında birçok değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden “kısa çalışma ödeneğine” ilişkin olanlar 26.03.2020 tarihinde 2020/23 sayılı Sirkülerimiz ile sizlerle paylaşılmıştır.

İşbu Sirkülerimizin konusu ise esas itibariyle (kısa çalışma ile birlikte) aynı Kanun ile iş ve sosyal güvenlik alanında yapılan diğer düzenlemeler olacaktır.

1. Asgari ücret desteği 2020 yılında da uygulanacaktır.

2016 yılından itibaren sosyal güvenlik mevzuatında aralıksız olarak her yıl uygulanan asgari ücret desteği bazı değişikliklerle bu yıl da uygulanacaktır. 7226 sayılı Kanunun 29’uncu maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’na geçici 80’inci madde eklenmiştir. Bu madde 2020 yılında uygulanacak olan asgari ücret desteğinin şartlarını belirlemektedir.

Buna göre 4/a kapsamında olup, haklarında uzun vadeli sigorta kolları uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

- ✓ a-2019 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 128 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2020 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,
- ✓ b-2020 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan iş yerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,
- ✓ c-2020 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemi için günlük 2,50 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, işsizlik sigortası fonundan karşılanmak üzere, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilecektir.

Kuzey YMM ve Bağımsız
Denetim A.Ş.
Maslak Mahallesi
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak Plaza
No: 27 Kat: 1-5 Sarıyer
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.’ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

- ✓ (a) bendinde belirtilen 128 lira prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 256 Türk lirası olarak esas alınacaktır. Linyit ve taşkömürü çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için günlük kazanç 341 TL olarak ve 2019 yılının aynı ayına ilişkin APHB/MPHB’de bildirilen prim ödeme gün sayısının %50’sini geçmemek üzere 2020 yılında cari aya ilişkin verilen APHB/MPHB’de bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınacaktır.
- ✓ Asgari ücret desteğinden yararlanabilmek için 2019 yılının Ocak ile Kasım aylarında/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının(a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulmaması gerekmektedir.
- ✓ İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2020 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediğinin, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediğinin, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediklerinin veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde asgari ücret desteğinden yararlanılamayacaktır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanununun 48 inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece söz konusu destekten yararlanabilecektir.
- ✓ 2020 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.
- ✓ Asgari ücret desteği 01.01.2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir.
- ✓ Konuya ilişkin SGK Genelgesi henüz yayınlanmamış olup, Ocak ve Şubat ayı birikmiş asgari ücret desteklerinin Mart ayı tahakkuklarından mahsup edileceği değerlendirilmektedir.

2. Esnaf ve Ahilik Sandığı’nın yürürlüğe giriş tarihi 1 yıl ertelenmiştir.

Hizmet akdi ile 4/a statüde çalışanlara tanınan “İşsizlik Sigortası” kanalı ile maaş alma hakkı, 08 Mart 2017 tarihli R.G.’de yayımlanan 6824 Sayılı Kanun ile 4/b statüde çalışan vergi mükellefi ve şirket ortaklarına da tanınmış; ancak 5/12/2017 tarihli 7061 sayılı Kanun ile yasanın yürürlük maddesi 01.01.2020 tarihine ertelenmişti.

7226 sayılı Kanununun 17’nci maddesiyle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu’na Geçici 22’nci madde eklenmiştir. Bu maddeye göre, 4447 sayılı Kanununun Ek 6’ncı maddesinde düzenlenen Esnaf ve Ahilik Sandığı’nın kurulmasına ilişkin hükümler ile 5510 sayılı Kanundaki Esnaf Ahilik Sandığına ilişkin hükümlerin uygulanması **01.01.2021 tarihine** kadar ertelenmiştir. (Ahilik sandığı hakkında detaylı bilgilere 13/01/2020 tarih ve 2020/4 sayılı Sirkülerimiz ile erişebilirsiniz).

3. Mesleki eğitim sınav-belge ücret teşvikleri uzatılmıştır.

7226 sayılı Kanununun 16'ncı maddesinde yapılan değişiklikle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun Ek-3'ncü maddesinin birinci fıkrasında "31.12.2019" ibaresi "31.12.2021" şeklinde değiştirilmiştir.

Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerden olup, Bakanlıkça çıkarılacak tebliğlerde belirtilen mesleklerde, 21/9/2006 tarihli ve 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş sınav ve belgelendirme kuruluşlarının gerçekleştireceği sınavlarda başarılı olan kişilerin belge masrafı ile sınav ücretinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanma süresi 31/12/2019 tarihinde dolmuştu. Bu süre 31.12.2021 tarihine kadar uzatılmıştır.

4. Telafi çalışması süresi iki aydan dört aya uzatılmıştır.

7226 sayılı Kanununun 43'üncü maddesiyle 4857 sayılı İş Kanunu'ndaki Telafi Çalışması başlıklı 64'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "iki" ibaresi "dört" şeklinde değiştirilmiş ve Cumhurbaşkanı bu süreyi iki katına kadar arttırmaya yetkili kılınmıştır.

Buna göre, zorunlu nedenlerle işin durması, ulusal bayram ve genel tatillerden önce veya sonra işyerinin tatil edilmesi veya benzer nedenlerle işyerinde normal çalışma sürelerinin önemli ölçüde altında çalışılması veya tamamen tatil edilmesi ya da işçinin talebi ile kendisine izin verilmesi hallerinde, işveren dört ay içinde çalışılmayan süreler için telafi çalışması yaptırabilecek ve bu çalışmalar fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sayılmayacaktır.

5. Esnek çalışanların gss primlerindeki zorunlulukta değişiklik yapılmıştır.

4857 sayılı Kanununun 13 üncü ve 14 üncü maddelerine göre kısmi süreli veya çağrı üzerine çalışanlar, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp, çalıştığı saat karşılığında ücret alanlar ile bu Kanununun ek 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına tabi olanlardan ay içerisinde yirmi gün ve daha az çalışanlar için eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin otuz güne tamamlanması **zorunlu iken**, 5510/Ek-9 birinci fıkra hükmüne tabi olanlar (ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olan sigortalılar ile konut kapıcılığı işyerlerinde çalıştırılan sigortalılar) bu hükümden muaf tutulmuş ve diğer sayılanlar için esas alınan 20 gün ibaresi 8 güne indirilmiştir. Bu hüküm ise 01.04.2020 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

6. En düşük emeklilik aylığı 1.500 TL olmuştur.

5510 s.K ve bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan diğer Kanun hükümlerine göre malullük ve yaşlılık sigortasından ödenen aylıklar ve aylıklar ile birlikte her ay itibarıyla yapılan ödemeler toplamı dosya bazında, 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanununun 1 inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödeme dâhil en az 1.000 TL iken bu tutar 1.500 TL olarak belirlenmiştir. Bu hüküm 2020 yılı Nisan ayı ödeme döneminden itibaren geçerlidir.

7. İşveren sendikası dayanışma fon destek sınırı artırılmıştır.

İşveren sendikalarının tüzüklerinde hüküm bulunması ve şartları genel kurul kararıyla belirlenmesi halinde, İşçilerinin sigorta primlerinin işveren hissesi ödemesinde kullanılabilecek işveren sendikası dayanışma ve yardımlaşma fonu desteğinin sınırı %25'ten %35'e çıkarılmıştır.

8. Kısa çalışma ödeneği şartlarında değişiklikler yapılmıştır (Bu başlık 23 nolu Sirkülerimizde ayrıca duyurulmuştur).

7226 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikler şu şekildedir:

- i. Kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 120 gün hizmet akdine tabi olma şartı 60 gün olarak; kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 3 yıl içinde 600 gün işsizlik sigortası primi ödeme şartı da 450 gün olarak dikkate alınacaktır.
- ii. İlk maddede belirtilen koşulu taşımayanlar, kısa çalışma süresini geçmemek üzere son işsizlik ödeneği hak sahipliğinden kalan süre kadar kısa çalışma ödeneğinden yararlanmaya devam edebilecekler. Bunlar için de başvuru yapılabilecektir.
- iii. İlk maddede getirilen değişiklikler 30/6/2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere yeni koronavirüs (Covid-19) kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvuruları için geçerli olacaktır.
- iv. Kısa çalışma ödeneğinden bu sebeple faydalanabilmek için kısa çalışma uygulanan dönemde 4857 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde yer alan sebepler hariç (II- Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri) olmak kaydıyla işveren tarafından işçi çıkarılmaması gerekir.
- v. Kısa çalışma başvuruları başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde sonuçlandırılacaktır.
- vi. Başvuru sürelerini 31.12.2020 tarihine kadar uzatmaya ve/veya 90/450 gün şartlarını farklılaştırmaya Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır.
- vii. Mevcut durumda koronavirüs kaynaklı olmayan kısa çalışma başvurularında sigortalılar için 120 gün ve 600 gün prim ödeme şartları geçerli olmaya devam edecektir.

Saygılarımızla.
Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Erdal Çalikoğlu

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. 'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.